

# EkonTech.cz

časopis pro studenty techniky a ekonomie



**CO SE NA FAKULTĚ  
INFORMATIKY V BRNĚ  
NAUČÍŠ, VE SVĚTĚ  
JAKO KDYŽ NAJDEŠ**  
ROZHOVOR S DĚKANEM  
FI MU JIŘÍM ZLATUŠKOU

SPECIÁLNÍ PŘÍLOHA

**DEJ TO DÁL**

aneb Společensky odpovědní zaměstnavatelé



Věda a výzkum

Ekonom

Tech

Kariéra

Byznys



POJIŠTOVNA ČESKÉHO STUDENTSTVA



BANKA ČESKÉHO STUDENTSTVA



SKUPINA ČEZ

ENERGIE ČESKÉHO STUDENTSTVA



ŠKODA

MOTOR ČESKÉHO STUDENTSTVA



CHEMIE ČESKÉHO STUDENTSTVA





# ROZHOVOR S DĚKANEM FI MU JIŘÍM ZLATUŠKOU CO SE NA FAKULTĚ INFORMATIKY V BRNĚ NAUČÍŠ, VE SVĚTĚ JAKO KDYŽ NAJDEŠ

Autor: Magdaléna Sikorová

Foto: Milan Mošna

Děkan Fakulty informatiky Masarykovy univerzity nepotřebuje ke své práci počítač, má raději kulatá výročí podle dvojkové soustavy a místo kravaty nosí motýlka. Jiří Zlatuška si s námi povídal o tom, jak fakultu zakládal, co plánuje do budoucna, a jak je pyšný na své absolventy.

## První fakulta informatiky ve střední Evropě vznikla v Brně

**V roce 1994 jste stál u zrodu Fakulty informatiky na Masarykově univerzitě v Brně. Šlo o první fakultu tohoto zaměření ve střední Evropě. Jaká byla tehdy Vaše motivace a inspirace?**

Dá se říci, že naše motivace pro založení fakulty informatiky byly dvě. Tou první bylo, že se k nám donesla informace, že na Vysokém učení technickém v Brně o založení samostatné fakulty informatiky také uvažovali, ale nakonec si odhlasovali, že do toho nepůjdou. Uvědomili jsme si, že to je pro nás příležitost.

Druhou motivací bylo, že jsme viděli velký potenciál v nárůstu studentů matematické informatiky. Byli jsme si vědomi, že informatika je velmi praktická disciplína. Chtěli jsme vykročit z toho malého písečku matematických základů a udělat z toho studium, které bude přesahovat do dalších oborů.

Z toho vycházelo i uspořádání studia. Systém kreditů, který je dnes běžný, jsme měli už od začátku. Také jsme hned pěstovali vazby s jinými vědními disciplínami, aby byli naši studenti všestranní.

Osobnost, která nás při zakládání fakulty inspirovala, byl guru informatiky Donald E. Knuth. Formuloval základní pojmy v informatice. Napsal sérii odborných knih s názvem „The Art of Computer Programming“, které jsou dnes v oboru klasikou. Byl také prvním, komu naše fakulta v roce 1996 udělila čestný doktorát matematických věd. Bylo to pro nás tehdy velmi významné, protože v té době bylo velmi důležité zdůrazňovat, že informatika je samostatný obor, a ne koníček matematiků.

**Letos jste po něm pojmenovali profesorskou pozici. Co Vás k tomu vedlo?**

Masarykova univerzita vypsal v minulém roce soutěž o prestižní grant s názvem MUNI Award in Science and Human-

ities. Jako první, a dosud jediný, uspěl v této soutěži významný informatik prof. Daniel Král. Působil na řadě českých a zahraničních univerzit, a od roku 2012 je profesorem na Univerzitě Warwick ve Velké Británii. Díky tomuto grantu se přesune na naši fakultu, kde bude pokračovat ve své práci.

Soutěže se mohl zúčastnit uchazeč z jakéhokoli oboru, ale vyhrál právě informatik. Jsem rád, že informatika na Masarykově univerzitě takto vynikla.

A to nás právě inspirovalo k pojmenování profesorské pozice po Knuthovi. Přišlo nám, že Daniel Král přichází s hodně podobným profilem jako Donald Knuth. Rozhodli jsme se tak dát této pozici větší váhu.

Když jsem o tom Donalda Knutha informoval, nejen že mě potěšil svým souhlasem, ale byl doslova nadšený. Trochu mě vyděsil, když mi řekl, že bude muset ve svém věku (pozn. redakce: Letos mu bylo 80 let.) dál pilně pracovat, aby nám nedělal ostudu.

**Jak vnímáte, jako zakládající děkan fakulty, významné výročí, které fakulta oslaví v příštím roce?**

Myslíte 25? Ale to přece není žádné významné výročí. 25 není žádná mocnina dvou. V informatice přece platí mocniny dvou. (smích). Ví se o mně, že mám raději ta dvojková výročí. Dívám se dopředu spíše na číslo 32. Ale samozřejmě budeme oslavovat spolu s celou univerzitou. Masarykova univerzita bude totiž příští rok slavit 100 let od svého založení.

**Jaká je podle Vás hlavní změna, jakou fakulta za svoji existenci prošla do dnešních dnů?**

Neřekl bych, že se dá určit jen jedna významná změna. Vidím to jako kontinuální vývoj. Například celá Masarykova univerzita je po administrativní stránce provozovaná informačním systémem, který jsme vytvořili na naší fakultě. A nejen to, systém získal řadu prestižních ocenění, a je využíván i mnoha dalšími školami.





Za velmi podstatné považují postupnou rekonstrukci a rozšiřování budovy fakulty. Také vznik vědecko-technického parku CERIT, který fakulta provozuje. Sídlí zde vývojová oddělení firem, startupy a nové firmy.

Spolupracujeme také se Sdružením průmyslových partnerů, které se podílí třeba na přípravě diplomových prací našich studentů. Díky spolupráci s firmami máme možnost financovat některé doktorandy. Firmy přispívají přímo na jejich studium, i když nejsou jejich zaměstnanci, takže vlastně nezištně.

## Naši absolventi nejsou ajťáci ze sklepa

**Říká se, že na trhu práce je po IT odbornících velká poptávka. Do jaké míry je to podle Vás pravda, a jak studenti připravujete na vstup do pracovního prostředí?**

Myslím, že to není úplně pravda. Trh není úplně jednoduchý, ne vždycky se jedná o poptávku po specialistovi na určitý obor. Často jde o poptávku po ajťácích ze sklepa, jaké známe ze seriálů. Takoví absolventi od nás ale neodcházejí.

Snažíme se vychovávat všestranné studenty, kteří jsou nejen IT specialisté, ale také odborníky v jiných oborech. Hlavní je, aby byli schopni držet krok s vývojem oboru.

Před sedmi osmi lety jsme spustili magisterský obor „Služby – výzkum, řízení a inovace“, který v sobě spojuje vzdělání v informatice a práci ve službách. Cílem je výchova studentů více prakticky zaměřených, vzdělaných například v managementu, psychologii, řízení či týmové práci. Jeden semestr tohoto oboru pak stráví přímo na praxi v konkrétní firmě. Na trhu práce jsou naši absolventi velmi úspěšní.

## Máme tu i takové zvláštnosti jako je předmět divadelní hra

**Myslíte si, že se do budoucna tento trend v IT přikloní ještě více k těm tak zvaným měkkým dovednostem?**

Myslím si, že ani do budoucna se bez zvládnutí technické stránky věci prostě neobejdeme. Bez pochopení podstaty výpočetních procesů, jejich zpracování a používání to nepůjde. Na druhou stranu vývoj aplikací dnes přesahuje jen technické souvislosti, protože musejí být použitelné. Proto je nutné, aby naši studenti znali i třeba sociální souvislosti, a dobře zvládali také komunikační dovednosti atd.

Abychom studenty vedli k lepší komunikaci a většímu přehledu v jiných oborech, máme na fakultě informatiky takové zvláštnosti, jako je třeba předmět Divadelní hra. Předmět tu je už dvacet let. Studenti tak zvaného ProFidivadla si každý rok nastudují jinou divadelní hru. Měli jsme tu už například Hamleta nebo hry od Milana Kundery či Pavla Kohouta. Máme i předměty zaměřené třeba na historii umění, prostě předměty, které byste na fakultě informatiky asi nečekali.

## Lámeme předsudky, že se ženy do IT nehodí

**Komunikační dovednosti jsou často přičítány spíše ženám. Mají ženy v IT budoucnost?**

Systematicky se snažíme, aby u nás ženy studovaly. Motivujeme je ke studiu informatiky už na středních školách. Dnes se můžeme pochlubit 20% podílem studentek, což stále není na takovém oboru obvyklé. Dokonce jedna z našich absolventek, Dita Přikrylová, založila hnutí s názvem CzechITas, které se svými aktivitami snaží tento předsudek vyvracet. Připravují různé semináře a výukové programy na téma IT přímo pro ženy.

Proč by ženy neměly mít vložky pro IT. Vždyť historicky prvními programátorkami byly právě ženy. První algoritmus na světě zpracovatelný počítačem popsala hraběnka Ada Lovelace už v 1. pol. 19. století. Dokonce výraz „computers“ původně označoval ženy, které za druhé světové války prováděly celou řadu výpočtů pro dělostřelecké tabulky nebo dělaly výpočty pro projekt Manhattan. Když se pak výpočty převáděly do počítačů, tak to v mnoha případech dělaly opět ženy.

Považuji uplatnění žen v IT za potřebné, protože bez toho necháváme stranou 50 % populace, která má k IT vložky. To že se ženy, na rozdíl od mužů, nehodí do IT oborů je jen předsudek. Možná v tom hraje roli i fakt, že podle výzkumů je kód sestavený ženou lepší na pochopení a na dokumentaci než ten, sestavený mužem.

Snaha o uplatnění žen v IT oborech není sociální inženýrství, ale lámání předsudků.

## Kvalitní školu dělají kvalitní studenti

**Jací jsou studenti, kteří se na fakultu informatiky hlásí?**

Na naší fakultě máme na vysoké úrovni nejen absolventy, ale už i naši uchazeči jsou velmi dobří. Důkazem jsou letošní přijímací zkoušky. Kdybychom vzali úplně stejný počet studentů jako minulý rok, byli by všichni uchazeči přijati bez přijímaček. A to ne proto, že jsme tak hodní, ale proto, že splnili naše poměrně přísná kritéria pro jejich odpuštění.

Přijímačky například nemusí dělat úspěšní řešitelé alespoň okresního kola Matematické olympiády, či úspěšní absolventi výběrové maturitní zkoušky z Matematiky+. Abychom uspokojili alespoň některé studenty, kteří přijímačky absolvovali, přijali jsme jich o 30 % více než loni. Celkem bylo letos přijato 1 237 uchazečů. Není bez zajímavosti, že více než polovina z nich je ze Slovenska.

**Na které z absolventů jste nejvíce pyšný?**

Jako první mě napadá Michal Balážia, který letos vyhrál prestižní cenu Josepha Fouriera. Získal ji za projekt vývoje biometrického systému, který umí rozpoznávat osoby na základě charakteru chůze. Díky finanční odměně a možnosti stáže na některé z francouzských institucí v něm bude moct pokračovat.

Pro studenty prvních ročníků pravidelně pořádáme přednášky, na které zveme významné absolventy školy. Nedávno se takové přednášky zúčastnil absolvent naší fakulty David Pavlík. Dnes pracuje jako šéf IT ve společnosti Kiwi.com – v českém internetovém vyhledávací letenek. Před tím ale pracoval ve firmách jako jsou Microsoft, Amazon, Netflix. Vrcholem jeho kariéry byla práce na vývoji kosmických lodí ve SpaceX, společnosti vizionáře Elona Muska.



Moc mě potěšilo, že studentům prvních ročníků řekl, že všechno, co se u nás naučil, ve své práci využil. Dokonce na otázku, co by na své kariéře změnil, odpověděl, že by si dodělal magisterské studium na naší fakultě. Pro mě to znamená, že vize, se kterou jsem fakultu zakládal, se plní.

**Dovolte mi ještě jednu otázku na závěr. Sedíme ve Vaší kanceláři, ale já tu nikde nevidím žádný počítač. Jak je to možné, že děkan fakulty informatiky nepracuje s počítačem?**

*(Smích)* Nemám v této kanceláři počítač ani tiskárnu, i když je jinde mám a používám, tady ale ty bedničky nepotřebuji. Všechno běžně potřebné mám v mobilním telefonu a na tabletu, či na síti. Dokonce všechny články, které jsem za poslední dobu napsal, jsem psal tady na tomto mobilu.



prof. RNDr. Jiří Zlatuška, CSc.  
profesor informatiky

V roce 1981 absolvoval s vyznamenáním studium matematické informatiky a teoretické kybernetiky na Přírodovědecké fakultě UJEP.

V letech 1988–1989 působil jako Visiting Associate Professor na University of Delaware, Newark, DE, USA.

V roce 1994 získal profesuru v oboru informatika na Přírodovědecké fakultě MU, a stal se spoluzakladatelem a prvním děkanem Fakulty informatiky MU.

V letech 1998–2004 byl rektorem of Masarykovy Univerzity.

Od roku 2015 je opět děkanem Fakulty informatiky na Masarykově univerzitě.